

VAN DE REDACTIE

Redactiecomités van wetenschappelijke tijdschriften worden vandaag de dag geconfronteerd met diverse nieuwe uitdagingen : de internationalisering, de verspreiding via internet, het probleem van de *rating* van tijdschriften, de taal waarin wordt gepubliceerd. Deze thema's stonden in het middelpunt van de belangstelling tijdens het symposium van 21 oktober 2010, georganiseerd naar aanleiding van de 75ste verjaardag van het tijdschrift *Wetenschappelijke Tijdingen*. De inleidende tekst en de conclusies ervan werden gepubliceerd in het laatste nummer van dit tijdschrift ¹. In de eerste plaats ging het over de positie van het Nederlands. Maar meer in het algemeen werd over de rol van het Engels tegenover de andere talen gediscussieerd. Als hoofdredacteur van de *BEG* leek het me interessant om op enkele topics uit dit debat terug te komen.

Meer dan ooit dringt de internationalisering zich aan ons op via het Engels. Als historici kunnen we hieraan niet voorbijgaan. Als tijdschrift over Belgische geschiedenis moeten we ons de vraag durven stellen : moeten we in het Engels publiceren, met welk doel en voor welk publiek ? In de context van de verhoogde wetenschappelijke competitiviteit krijgt deze vraag vandaag de dag een bijzondere betekenis. Onderzoekers zien zich verplicht te publiceren in tijdschriften met een *A-ranking*, die voor het merendeel in het Engels verschijnen. Meer en meer worden enkel deze tijdschriften in evaluatiecriteria opgenomen. Andere tijdschriften trekken auteurs aan die minder onderhevig zijn aan deze druk, vooral jonge historici die een eerste artikel willen publiceren.

Op dit moment heeft de *BEG* geen *A-ranking*. Vanzelfsprekend is deze *ranking* onderwerp van kritiek en worden door andere instanties andere modellen voorgesteld. Betekent het ontbreken van een *A-ranking* dat de artikelen van mindere kwaliteit zijn ? De lezer kan erover oordelen. Het redactiecomité van de *BEG* maakt zich hierover echter geen zorgen. Vooraleer te publiceren wordt elk artikel beoordeeld zonder dat de auteur bekend wordt gemaakt. Daarna wordt erover gediscussieerd met het gehele redactiecomité. Dit comité bestaat uit historici van alle Belgische universiteiten, aangevuld met enkele specialisten uit het buitenland. Vervolgens wordt een verslag met de kritieken, opmerkingen en suggesties gestuurd naar de auteur, met een algemene beoordeling over de kwaliteit van het artikel. Dit beoordelingssysteem, de *peer-review*, is en blijft het beste criterium om de kwaliteit van een artikel te meten.

Tot op heden hebben de *BEG* nauwelijks artikelen in het Engels gepubliceerd, enerzijds omdat er weinig aan de redactie werden voorgesteld, anderzijds omdat het tijdschrift ook een maatschappelijke missie wil vervullen. Tegenwoordig is het in België al heel moeilijk om een tweetalig tijdschrift aan de man te brengen. Een derde taal introduceren zou

¹ Zie ELS WITTE, "Nederlandstalige historische tijdschriften in tijden van globalisering, elektronisering en digitalisering. Een inleiding" en BRUNO HUYGHEBAERT, "Tussen geschiedenis en history. Slotbeschouwingen", in *Wetenschappelijke Tijdingen*, 2011, nr. 2, resp. p. 119-128 en p. 129-139.

alleen nog meer moeilijkheden scheppen. Een recent nummer van de *BEG*, met alleen Nederlandstalige artikelen – wat ik als eerste heb betreurd –, leverde verontwaardigde reacties op. Dit toont aan hoe gevoelig dit ligt, deze kwestie kan niet onder de mat worden geveegd. Als wetenschappelijke instelling zijn we ons niet alleen bewust van de wetenschappelijke kwaliteit van de artikelen, maar ook van het belang van de communicatie van onderzoeksresultaten naar een breed publiek. Het is in die zin van belang en zelfs essentieel dat artikelen in het Nederlands en het Frans kunnen worden gelezen. De vraag is dus hoe we aan dit dilemma kunnen ontsnappen.

Sinds verschillende maanden zijn er contacten aangeknoopt met het *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*. Daarbij gaan de discussies in hoofdzaak over essentiële vraag naar de zichtbaarheid van de eigentijdse Belgische geschiedenis. Om die te verhogen is het gebruik van het Engels onvermijdelijk. Tegelijkertijd is het ook noodzakelijk om te blijven publiceren in onze nationale talen. Door beide tijdschriften samen te voegen kan een dergelijke uitdaging worden aangegaan. De precieze inhoud van dit nieuwe project zal in de komende maanden duidelijk worden. In de visie van de redactie van de *BEG* blijven zichtbaarheid en kwaliteit onverminderd de sleutelwoorden.

In dit nieuwe nummer zijn vijf interessante artikelen opgenomen. Twee artikelen weerspiegelen de hernieuwde interesse in militaire geschiedenis. Deze ziet militaire geschiedenis niet meer als een louter relaas van veldslagen, maar richt zich op ervaringen, gedrag en meningen van militairen, de manier waarop ze het soldatenleven doorstaan en ondergaan. Het eerste artikel is van Tom Simoens en onderzoekt de manier waarop er door de militaire hiërarchie wordt omgegaan met persoonlijke conflicten tijdens de Eerste Wereldoorlog. Welke instrumenten had de militaire hiërarchie ter hare beschikking en in welke context werden ze gebruikt? Het tweede artikel is van Christoph Brüll en onderzoekt ervaringen van het Belgisch bezettingsleger in Duitsland na de Tweede Wereldoorlog. Met welke verwachtingen zijn de soldaten erheen getrokken? Welk was hun beeld van Duitsland?

In een derde artikel biedt Patricia Van den Eeckhout ons een gedetailleerde tekstanalyse van Léon Degrelles brochure uit 1929, *Les Taudis* (“De Krotten”). De brochure verscheen lang voor het ontstaan van het Rexisme, maar Degrelles taalgebruik en uitdrukkingen zijn al een voorbode van het latere succes van de man met de bezem. De oorsprong van een bepaald type discours wordt vandaag steeds vaker geanalyseerd door een gedetailleerde en woordelijke dissectie van teksten. In die zin is ook dit artikel veelbelovend.

In de analyse van bezettingsmachten staat het thema van de propaganda centraal. Hoe tracht de bezetter de publieke opinie te overtuigen van zijn legitimiteit? Over welke middelen beschikt hij daartoe? Dit zijn enkele onvermijdelijke vragen wanneer we het leven onder een bezettingsmacht willen onderzoeken. Aan de hand van de radio als essentieel propagandamiddel heeft Cécile Rase deze thematiek aangepakt. Tenslotte heeft Dorien Styven zich gericht op een ander essentieel mikpunt van de propaganda: de

jeugd. Aan de hand van de Hitlerjeugd Vlaanderen wijst ze op de rol die respectievelijk gespeeld werd door de bezetter, de collaborerende organisaties en de wedijver tussen sommigen van hun leiders.

In de rubriek *Kroniek* komt Willem Erauw terug op een belangrijk evenement van het afgelopen voorjaar: de tentoonstelling 'Gekleurd Verleden' die doorging in de Gentse Sint-Pietersabdij. Als naar gewoonte zijn in dit nummer in de rubriek *Bibliotheek* diverse recensies opgenomen die recente publicaties over Belgische eigentijdse geschiedenis onder de loep nemen.

Veel leesgenot !

Chantal Kesteloot